

Fredningsforslag i Varde kommune

Kærgård Klitplantage

Udarbejdet af Danmarks Naturfredningsforening, december 2024

Danmarks
Naturfredningsforening

Danmarks Naturfredningsforening • Masnedøgade 20 • 2100 København Ø • Tlf. 39 17 40 00 • dn@dn.dk • www.dn.dk

Dato: 5. december 2024
Sagsbehandler: Birgitte Bang Ingrisch
Kontaktoplysninger: tlf. 61691822, mail bbi@dn.dk

Fredningsnævnet for Syddjylland, nordlig del
c/o Retten i Kolding
Kolding Åpark 11
6000 Kolding

Forslag til fredning af Kærgård Klitplantage

Indholdsfortegnelse:

1. Baggrunden for forslaget	side 3
2. Fredningsforslagets afgrænsning	side 4
3. Beskrivelse af fredningsområdet	side 5
4. Frednings- og planlægningsmæssige forhold	side 17
5. Forslag til fredningsbestemmelser	side 18

Bilag:

Bilag 1: Areal- og lodsejerliste
Bilag 2: Budgetoverslag
Bilag 3: Myndigheders bemærkninger til budgetoverslaget
Bilag 4: Screeningsnotat og væsentlighedsvurdering
Bilag 5: Aftale mellem Miljøministeriet og Forsvarsministeriet om vilkår for den militære og beredskabsmæssige brug af Miljøministeriets arealer i Oksbøl-området. Aftalen trådte i kraft den 12. oktober 2023.

Kortbilag:

Kortbilag 1: Fredningskort i 1:8.500 og oversigtskort i 1:40.000

Litteraturliste:

Natura2000-basisanalyse 2022-2027 Kallesmærsk hede, Grærup Langsø, Fiilsø og Kærgård Klitplantage.

Natura2000-plan 2022-2027 Kallesmærsk hede, Grærup Langsø, Fiilsø og Kærgård Klitplantage.

Naturstyrelsens naturplan: <https://naturstyrelsen.dk/media/yfnfjps0/naturplan.pdf>

Fotos:

Merete Vigen Hansen og Birgitte Bang Ingrisch

Danmarks Naturfredningsforening fremsætter hermed i henhold til Naturbeskyttelseslovens § 36, jf. § 33 stk.3, forslag til fredning af Kærgård Klitplantage i Varde kommune, i alt ca. 1.378 ha. Naturstyrelsen ejer 1.317 ha, Varde Kommune ejer 5,38 ha, fem private lodsejere ejer tilsammen 26,7 ha og 29,14 ha er umatrikuleret areal.

1. Baggrunden for forslaget

Danmarks Naturfredningsforening fremsætter hermed i henhold til Naturbeskyttelseslovens § 36, jf. § 33 stk.3, forslag til fredning af Kærgård Klitplantage i Varde kommune, i alt 1.378 ha.

Kærgård Klitplantage er et af statens mere afsidesliggende skov- og naturområder. Her kan man opleve ægte uforstyrrelighed og måske næsten blive væk. Sådan er det kun få steder i Danmark, som generelt er fragmenteret af mange veje eller forstyrret af tekniske anlæg og byggeri. Plantagen ligger på en klittange, der for 4-5000 år siden afskar Filsø fra Vesterhavet. Filsø øst for fredningsområdet strakte sig dengang længere vestpå til den nuværende klitplantage. I dag er dette landskab et stort engdrag med de tre søer Nørrekær, Tane Sø og Grærup Langsø, som således ligger lige øst for fredningsområdet og er ejet af Forsvaret.

Kærgård Klitplantage blev i 1973 foreslået fredet af Danmarks Naturfredningsforening. Baggrunden var blandt andet en af Danmarkshistoriens værste forureninger. Gennem 17 år havde Grindstedværket kørt tankvogne fyldt med giftigt spildevand fra Grindstedværket ud i Kærgård Klitplantage mellem strandene i Vejers og Henne. Med fredningsforslaget fik dette endelig en ende, men forureningen vil fortsat i mange år endnu være en grim arv til vores efterkommere.

Kærgård Klitplantage blev imidlertid aldrig fredet ved en egentlig fredningskendelse, men ved en deklaration, hvor fredningsnævnet fik påtaleretten.

I over 50 år blev Kærgård Klitplantage dog forvaltet som et fredet område af fredningsnævnet, der i god tro sikrede områdets beskyttelse imod forurening, tekniske anlæg, sommerhusbyggeri og andet, som ville have ødelagt områdets helt enestående værdier.

I 2019 indgik Miljø- og Fødevareministeriet og Forsvarsministeriet en aftale om den militære og beredskabsmæssige brug af Miljø- og Fødevareministeriets arealer i Oksbøl-området. Aftalen er siden opdateret med ny aftale, som trådte i kraft den 12. oktober 2023. Opdateringen af aftalen afspejler den nuværende situation med Ruslandskrisen og udvider Forsvarets beføjelser. Samtidig hermed fastslås det, at arealerne i Oksbølområdet rummer store naturværdier, heriblandt en række naturtyper, der er karakteristiske for Vestdanmark – f.eks. klitlandskaber, heder og egekrat.

Det er ikke hensigten med fredningsforslaget at interferere med aktuelle eller kommende aftaler mellem ministerierne.

Danmarks Naturfredningsforening finder imidlertid, at Kærgård Klitplantage er så naturmæssigt og rekreativt værdifuld, at plantagen fortjener den stærkeste beskyttelse, som dansk lovgivning kan give; en fredning efter naturbeskyttelsesloven. Nærværende fredningsforslag skal således ses som et ønske om at rette op på en tilsyneladende fejl i 1973, da Kærgård Klitplantage ikke blev egentligt fredet, men blot beskyttet af en tinglyst deklaration, som omverdenen indtil for nylig opfattede som en egentlig fredning. Samtidig skal en fredning sikre, at hovedformålet med Kærgård Klitplantage er at bidrage til at løfte biodiversiteten generelt i Danmark og samtidig være det enestående rekreative åndehul, som plantagen har været i mange årtier.

Baggrunden for forslaget med fredningen er således at give områdets store naturværdier den bedste beskyttelse, at sikre adgang til naturpleje uanset fremtidige ejere og at give offentligheden mulighed for at færdes i Kærgård Klitplantage til enhver tid. Samtidig hermed skal aftaler mellem Miljøministeriet som ejer, og Forsvarsministeriet som bruger, respekteres.

2. Fredningsforslagets udstrækning og afgrænsning

Vest for plantagen ligger klitterne ud mod Vesterhavet. Mod nord grænser plantagen op til den flade Filsø Hede og øst for plantagen, ligger det i dag afvandede Filsø-område. Mod sydøst ligger Forsvarets områder Nørrekær og Tanesø med omgivende enge, og direkte mod syd glider plantagen over i et hedelandskab ned mod Grærup Langsø.

Fredningsforslagets afgrænsning fremgår desuden af kortbilag 1 og af luftfoto nedenfor:

3. Beskrivelse af fredningsområdet

Landskabsformer og geologi

Kærgård Klitplantage ligger som et tæppe af bjergfyrrer på det marine forland mellem det åbne og forblæste klitlandskab mod vest og det gamle marine landskab med det flade lavlandede Filsø-område mod øst. Som den yderste skanse blottet ud mod Vesterhavet er landskabet her stærkt præget af den dynamik, der hersker så tæt på kysten. Landskabstypen ligger som et delvist skovklædt klitbælte og strækker sig fra Hennemølle Å i nord ned til Blåvandshuk i syd. Det, der er ganske særligt og et vigtigt karaktertræk ved Kærgård Klitplantage og området tæt omkring plantagen, er fraværet af bymæssig bebyggelse og sommerhusområder. Her fanges øjet ikke af bygninger og andre fremmede elementer, men af høje klitter og af skoven, der ligger som en dyne over det kuperede landskab med mange parabelklitter. En af de mere markante klitter er Gråmulebjerg, der er en ca. 30 m høj klittop beliggende umiddelbart vest for plantagens nordlige del. Herfra er der god udsigt over klitlandskabet og plantagen.

Udsigten nydes af besøgende på det 30 meter høje Gråmulebjerg

Der er gennem de senere år foretaget flere mindre rydninger midt i plantagen. Disse fremstår i dag som åbne lyng- og græsområder. I øvrigt er skoven især i den nordlige del tæt, og store områder mellem skovvejene er meget svært tilgængelige.

Hedelyng stortrives de fleste steder i plantagen

Plantagen er anlagt som værnsskov i et klitområde, hvor jordbunden næsten udelukkende udgøres af flyvesand. En følge heraf er at produktionsmulighederne er yderst begrænsede og kun stiger svagt i takt med afstanden fra Vesterhavet.

Natur

Kærgård er altovervejende en fyrretræsdomineret plantage. Dog findes i den nordøstlige del den karakteristiske Løvkli. Den nordlige del af plantagen er anlagt i 1895 mens den sydlige del er anlagt i årene 1910-11. Løvkli blev fredet allerede i 1955.

Hovedtræarterne er skovfyr og bjergfyr. Der er anlagt enkelte bevoksninger med sitkagran på grundvandsnære arealer. Bevoksningerne har generelt en meget ringe kvalitet og er under afvikling og konvertering til den hjemmehørende skovfyr. Bevoksninger af sitkagran bidrager desværre til uønsket selvsåning.

Contortafyr er ligeledes under afvikling, men udgør fortsat et problem i naturplejen og navnlig i bestræbelserne på at friholde de åbne arealer samt Løvkli for opvækst af ikke hjemmehørende træarter.

Skovdriften har i den sidste periode været fokuseret på rydning af navnlig contortafyr.

I plantagens nordøstlige del findes Løvkli, der er resterne af et gammelt egekrat, der gennem tiden er blevet overdækket af sand, hvilket giver et særpræget skovbillede, der kun kan opleves få andre steder fx ved Blåbjerg. Undersøgelser i egekrattet har vist, at mange af egetræerne er spiret frem flere meter under den nuværende jordoverflade. Når fygesand har dækket træerne, er de fortsat med at vokse. Egetræerne er derfor i virkeligheden grene fra begravede, buskformede træer.

Løvklitten er med omgivende nåleskov udlagt til urørt skov i henhold til naturskogsstrategien. Det sandoverføgne egekrat er til stadighed truet af uønsket opvækst af selvsåede nåletræer og de seneste år også nogle steder af glansbladet hæg. Hvis det karakteristiske hede- og klitlandskab med egepur skal bevares, skal der ske en fortsat indsats med løbende rydning af selvsået nåletræ.

De tilsandede ege har selv uden løv et karakteristisk udtryk

Plantagen er tidligere blevet "fredet", jf. dog afsnit 4 om eksisterende fredninger, med det overordnede formål at bevare plantagen som et varigt eksempel på, hvordan en værnplantage er anlagt med de træarter, der traditionelt benyttes. Dette præger fortsat plantagen, der modsat udvikling i de øvrige plantager langs vestkysten, er friholdt for større løvtræplantninger, konverteringer m.v.

Naturinteresserne i området knytter sig især til klitheden, Løvklitten, engarealer og til krondyrene i plantagen. Særligt klitlavningerne er interessante, da hydrologien her sikrer at spændende arter som Klokkeensian og Soldug er her. Plejetilstanden er generelt god for naturområderne, men der findes stadig områder i plantagen med potentiale for udvikling af naturindholdet.

Hedelyngen breder sig i et tæppe ud mod Vesterhavets klitter. Længst til højre ses et markant aftryk efter kørsel med tampvogne.

Der er gennemført et klithedeprojekt med rydning af selvsået fyr og efterfølgende afbrænding på klitheden vest for plantagen. Desuden foretages der også periodevis afbrænding af heder inde i skoven.

Der foretages generelt ikke sandflugtsbekæmpelse på klitterne udfor Kærgård Klitplantage, hvor i stedet en mere fri dynamik får lov at herske.

Der findes flere kildevæld i plantagen.

Flipkrave tv og revling th, et par af de mange arter, som findes i Kærgård Klitplantage

Almindelig blåfugl tv og Klokke-Ensian th. Også sommerfuglen Ensianblåfugl findes i området, hvor den lægger sine æg på Klokke-Ensian.

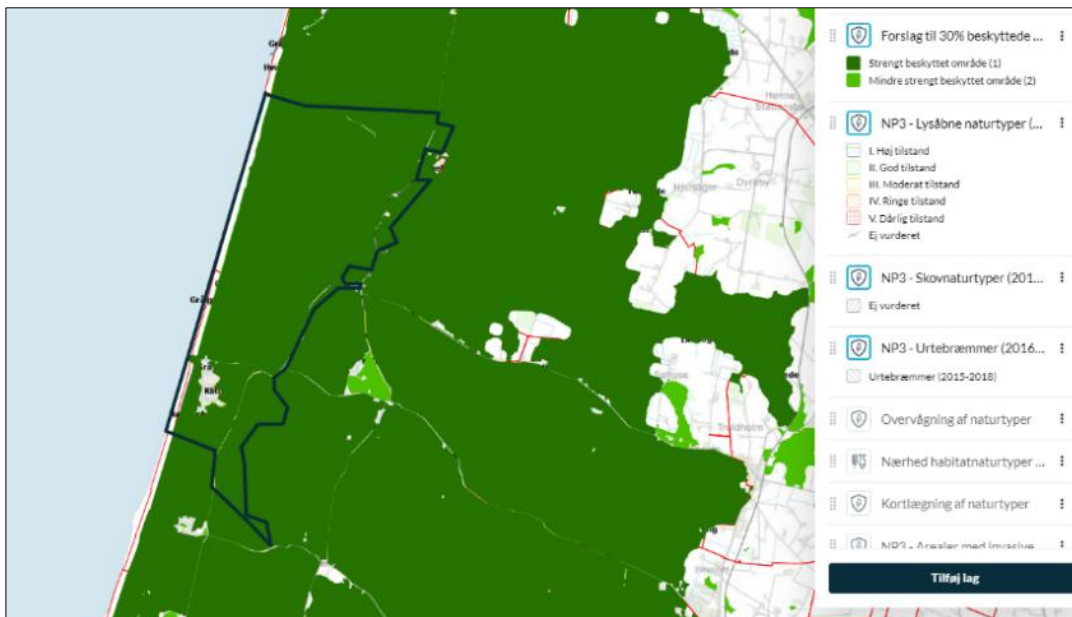
Plettet Gøgeurt trives i lysåbne områder i Kærgård Klitplantage.

Naturbeskyttelse

I Kærgård Klitplantage er der registreret eng, hede, mose, overdrev og sø. Samlet 510 ha er omfattet af naturbeskyttelseslovens §3 om beskyttelse af naturtyper. I alt 1342 ha er fredskov.

I forbindelse med aftalen om Grøn Trepert fra foråret 2024, blev det besluttet, at der skal skabes 20 % ny beskyttet natur i Danmark frem mod 2030. Samtidig har både forskere fra Københavns og Århus universiteter peget på, hvor den beskyttede natur skal ligge, og her er der naturligvis store sammenfald med eksisterende naturområder. Som det ses nedenfor, så

ligger Kærgård Klitplantage centralt i et langt større område, hvor naturen skal have forrang – hvis vi skal følge forskernes anbefalinger.

Naturpleje

Lysåbne arealer i plantagen og langs kysten plejes ved periodevis slåning, efter Naturstyrelsens løbende vurdering af behovet.

En tidligere landskabsrydning i Grøndal har bidraget til udvidelse af den atlantiske klithede, og det er forhåbningen, at området kan udvikles med fugtige klitlavninger i dalbunden.

Længst mod nordøst ligger et tilgroet mose- og engareal, der kun er adskilt fra Porsmose Bjerge af en mindre skovfyrbevoksning. Det er planen at foretage et mindre genopretningsprojekt med rydning af arealet og efterfølgende igangsætte græsningspleje evt. i samarbejde med Filsø Avlsgård, der har græsning på Porsmose Bjerge.

I den nordvestlige del af plantagen sikres et antal potentielle redetræer for havørn og fiskeørn.

I den sydligste del af området syd for Børsmosevej løber Langsøkanalen. Langs kanalen højnes den landskabelige og naturmæssige værdi ved at bevoksninger af contortafyr ryddes. Mulighederne for yderligere at højne naturindholdet langs kanalen undersøges nærmere. På heden syd for kanalen ryddes al opvækst af nåletræ, så der sikres en åben hedeblade i området ved den gamle Kærgård Grusgrav vest for Børsmose Sø.

Løvklitten er udlagt som urørt skov. Det samme er andre dele af Kærgård Klitplantage. Det betyder at forvaltningen af de dele af skoven ændrer sig i de kommende år. Der bliver fokus på mere vand og lys i skoven, og skovdriften skal ophøre, så forvaltningen fremover alene bliver med øget biodiversitet for øje.

Naturstyrelsens naturplan kan ses her: <https://naturstyrelsen.dk/media/yfnfjps0/naturplan.pdf>

Kulturspor

Der er ingen registrerede fortidsminder i området. Ud mod havet er der et fredet sømærke - Kærgård Båke fra 1885. Sømærket er et blandt flere fredede. Disse båker har ikke længere nogen egentlig søfartsmæssig funktion, men regnes for et kulturhistorisk og arkitektonisk væsentligt element i det vestjyske kystlandskab.

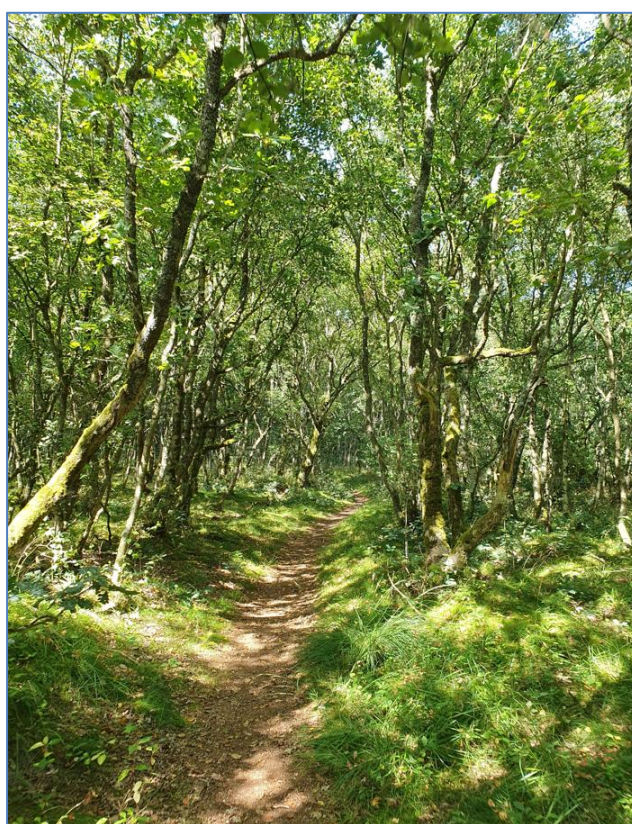
Bagved første klitrække ligger resterne af et gammelt esehus – en fiskerhytte, hvor fiskerne kunne klargøre eller ese garn.

Øst for plantagen ligger den gamle klitgård Blochsgård ved Kærgård, der engang var en vigtig landsby for området med bl.a. tingsted og galgebakke. Blochsgård fungerer i dag som Økobase og udgangspunkt for naturture i området.

Offentlighedens adgang og friluftsliv

Blochsgård udgør et vigtigt udgangspunkt for utallige naturture i området - mange med formidling om krondyrene. Bålhuset Oktagonen og den primitive overnatningsplads ved Blochsgård er velbenyttede. Det gælder også for parkeringspladsen ved Nørre Enge, der er udgangspunkt for to vandrerruter. Løvklitten i øst samt Gråmulebjerg i vestranden af plantagen er populære mål for vandreture i plantagen. Mod sydvest ligger Børsmose Strand Camping, og her findes der ligeledes to afmærkede vandrerruter. Desuden løber den Nationale cykelrute Vestkyststien gennem plantagen.

Jagten er ikke udlejet i plantagen, men Naturstyrelsen afholder 1-2 årlige dagjagter. Fredningsforslaget lægger op til maksimum at fastholde jagt på maksimum nuværende niveau. Baggrunden er, at der med Forsvarets tilstedeværelse i området allerede er mange forstyrrelser. Samtidig vil et vist niveau af hjortevildt kunne indregnes i det naturlige græsningstryk.

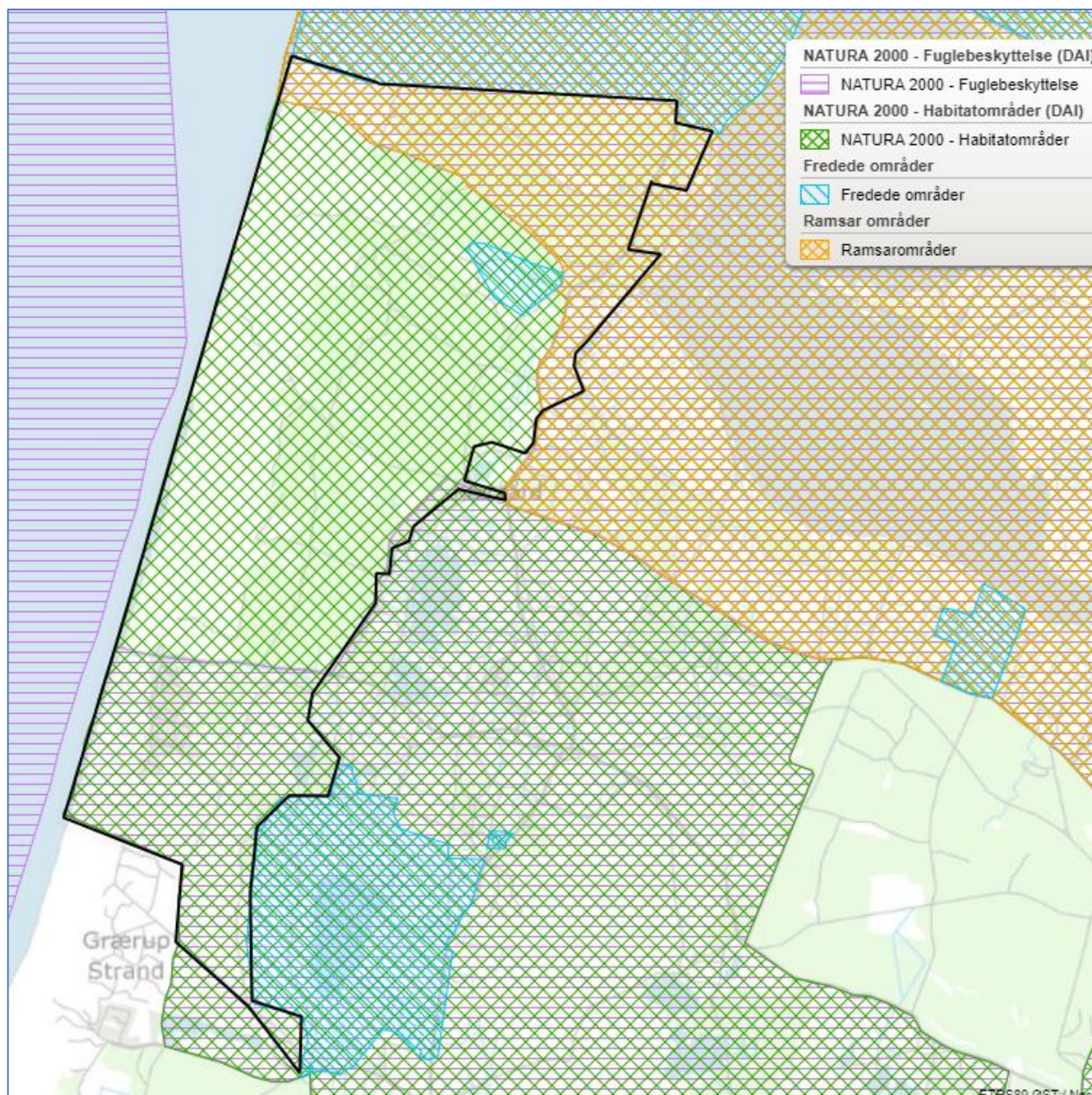

Natura2000-interesser

Kærgård Klitplantage er en del af Natura 2000-område nr. 84, Kallesmærsk Hede, Grærup Langsø, Filsø og Kjærgård Plantage. Fredningsområdet er således i sin helhed omfattet af Natura 2000-beskyttelse. Natura 2000-områder er et netværk af beskyttede naturområder i EU og områderne udgøres af fuglebeskyttelsesområder, habitatområder og Ramsarområder. Et område kan være omfattet af en eller flere af de tre typer beskyttelse.

I Danmark er der udpeget 257 Natura 2000-områder, og hvert område er udpeget for at beskytte særlige naturtyper og arter, det såkaldte udpegningsgrundlag. Danmark har 28 Ramsarområder, der er vådområder med særlig betydning for fugle. Formålet med Ramsarområderne er at beskytte vådområder, der har international betydning som levested for vandfugle.

Nedenfor ses at Kærgård Klitplantage i sin helhed er omfattet af habitatområde H73 og, at den nordlige og del sydlige del er omfattet af hhv. fuglebeskyttelsesområde F56 og F50. Hertil kommer, at den del, som er omfattet af F56 (det nordlige fuglebeskyttelsesområde), også er omfattet af Ramsarområde Fiilsø.

Udpegningsgrundlaget for Habitatområde nr. 73 Kallesmærsk hede, Grærup Langsø, Fiilsø og Kærgård Plantage er følgende:

Udpegningsgrundlag for Habitatområde nr. 73		
Naturtyper:	Strandeng (1330)	Forklit (2110)
	Hvid klit (2120)	Grå/grøn klit* (2130)
	Klithede* (2140)	Havtornklit (2160)
	Grårisklit (2170)	Skovklit (2180)
	Klitlavning (2190)	Enebærklit* (2250)
	Lobeliesø (3110)	Søbred med småurter (3130)
	Kransnålalge-sø (3140)	Næringsrig sø (3150)
	Brunvandet sø (3160)	Vandløb (3260)
	Våd hede (4010)	Tør hede (4030)
	Enekrat (5130)	Surt overdrev* (6230)
	Tidvis våd eng (6410)	Urtebræmme (6430)
	Hængesæk (7140)	Tørvelavning (7150)
	Kildevæld* (7220)	Rigkær (7230)
	Bøg på mor med kristtorn (9120)	Stilkeke-krat (9190)
	Skovbevokset tørvemose* (91D0)	Elle- og askeskov* (91E0)
	Arter:	Odder (1355)

Inden for fredningsområdet findes følgende naturtyper, som er på udpegningsgrundlaget:

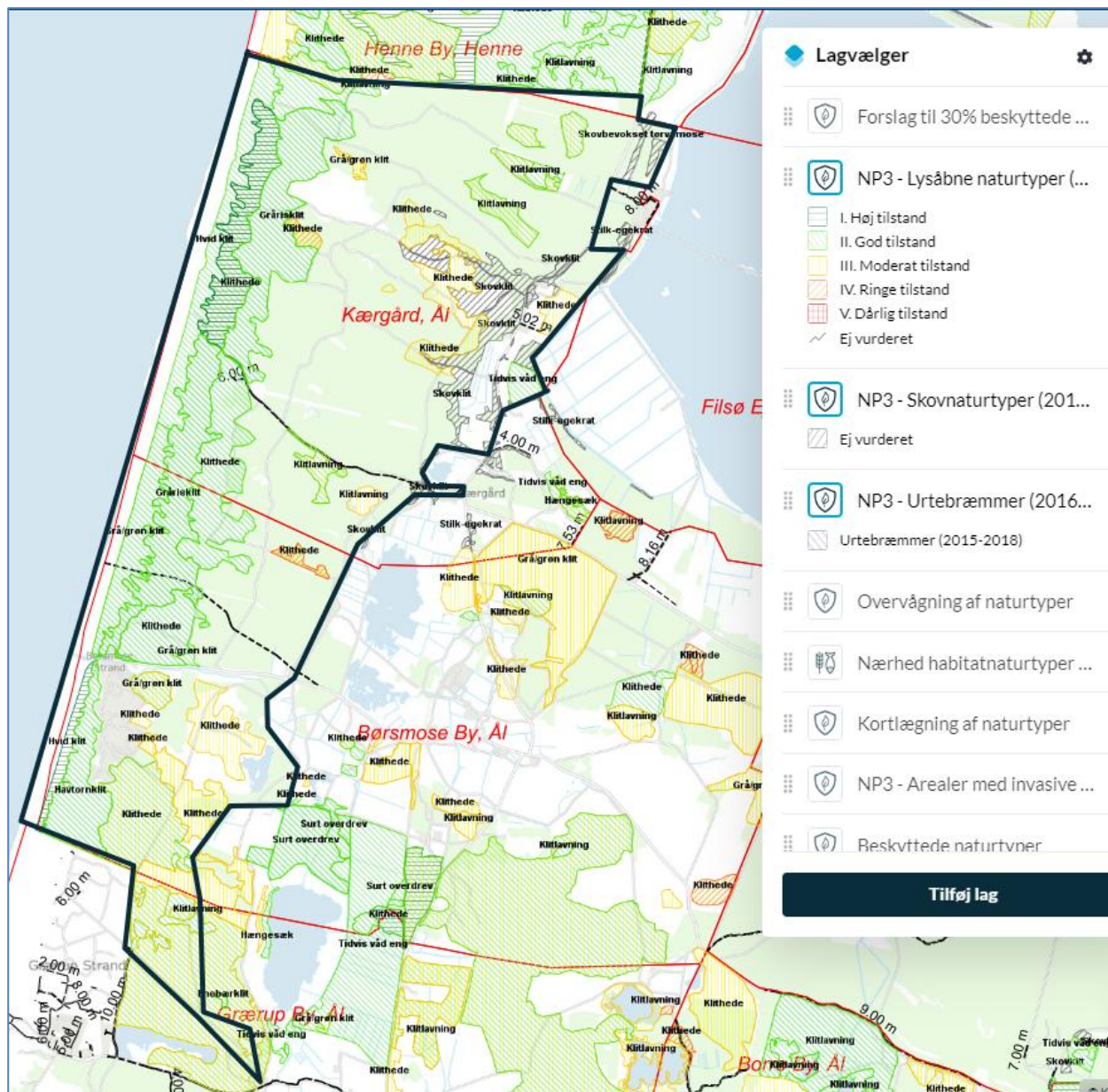
- Grå/grøn klit
- Klithede
- Hvid klit
- Klitlavning
- Skovklit
- Skovbevokset tørvemose
- Grårisklit
- Havtornklit
- Tidvis våd eng

Udpegningsgrundlaget for de to fuglebeskyttelsesområder er følgende:

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 50		
Fugle:	Rørdrum (Y)	Hedehøg (Y)
	Plettet rørvagtel (Y)	Tinksmed (Y)
	Dværgterne (Y)	Mosehornugle (Y)
	Natravn (Y)	Hedelærke (Y)
	Blåhals (Y)	Rødrygget tornskade (Y)

Udpegningsgrundlag for Fuglebeskyttelsesområde nr. 56		
Fugle:	Rørdrum (Y)	Pibesvane (T)
	Sangsvane (T)	Grågås (T)
	Kortnæbbet gås (T)	Spidsand (T)
	Krikand (T)	Rørhøg (Y)
	Hedehøg (Y)	Plettet rørvagtel (Y)
	Trane (Y)	Klyde (Y)
	Pomeransfugl (T)	Tinksmed (Y)
	Fjordterne (Y)	Natravn (Y)
	Hedelærke (Y)	Blåhals (Y)
	Rødrygget tornskade (Y)	

Kortet nedenfor viser, hvor de beskyttede Natura2000 naturtyper er inden for fredningsområdet. Tilstanden af de enkelte områder kan aflæses i signaturen til højre.

Når et område er udpeget som Natura 2000-område indebærer det bl.a., at der skal sikres en gunstig bevaringsstatus for de naturtyper og arter, som området er udpeget for at beskytte, og at der skal gøres en aktiv indsats for at sikre eller genoprette naturen i området.

Staten udarbejder Natura 2000-planer som beskriver hvilke mål, der skal nås, og på baggrund af planerne udarbejder kommunerne Natura 2000-handleplaner, som beskriver, hvordan målene skal nås.

Målene for Natura 2000-område nr. 84 er bl.a. en høj prioritering af naturtyperne hede og surt overdrev, hvis areal skal øges og sikres sammenhæng.

Et fredningsforslag skal i henhold til naturbeskyttelsesloven § 36, stk. 2 og 3 medvirke til at opfylde Danmarks internationale forpligtelser indenfor Natura 2000-området og indeholde en redegørelse for, hvorledes fredningen medvirker hertil.

Formålet med fredningen er blandt andet at bevare og forbedre klitplantagens helt enestående store naturværdier, med særligt fokus på bevarelse af levesteder for sårbare og truede arter samt variation af forskellige naturtyper. Med fredningen vil der, uanset fremtidige ejere, pres fra samfundets skiftende politiske ønsker og andet, være hovedfokus på biodiversiteten.

Det er på den baggrund sagsrejsernes vurdering, at fredningsforslaget medvirker til at beskytte og forbedre bevaringsstatus af de udpegede naturtyper og arter, og samtidig medvirker til, at myndighederne kan træffe de foranstaltninger, der er nødvendige for at opnå og sikre gunstig bevaringsstatus for de naturtyper og arter, Natura 2000-området er udpeget for, og i overensstemmelse med de målsætninger, som er indeholdt i de gældende Natura 2000-planer.

Bilag IV arter

Inden for fredningsområdet findes spidssnudet frø, ulv, odder, flere arter af flagermus og sandsynligvis flere, som bare ikke er registreret. Vi er bekendt med at strandtudse med sikkerhed er set i området, og det er højst sandsynligt, at der også er markfirben.

Habitatdirektivets bestemmelser om beskyttelse af bilag IV arterne er bl.a. implementeret i dansk lovgivning i naturbeskyttelseslovens kapitel 5. Da fredningen ikke tilsidesætter disse regler, indeholder fredningsforslaget ikke særbestemmelser om bilag IV arter. I forbindelse med drift og naturpleje vil plejemyndigheden altid skulle forholde sig til, om en indsats kan få negative konsekvenser for bilag IV arter.

Forsvaret og ny Oksbøl-aftale

Den gældende aftale er vedlagt som bilag 6.

4. Frednings- og planlægningsmæssige forhold

Eksisterende fredninger

Løvklisten har været fredet siden 04-08-1955 (reg.nr. 02280.01), og desuden er Kærgård klitplantage i sin helhed "fredet" ved fredningsnævnets afgørelse 06-03-1974 (reg.nr. 05760.00). Hovedformålet med denne "fredning", som har vist sig alene at være en tinglyst deklaration med fredningsnævnet som påtaleberettiget, er at Kærgård Plantage gennem driften skal søges bevaret som et karakterfuldt levende naturområde bestående af et plantageanlæg i et klitlandskab og friholdt for elementer, der er fremmede for en sådan drift.

Hele Kærgård Klitplantage og omkringliggende lysåben natur er desuden en del af Oksbøl Krondyr-reservat.

Zonestatus

Landzone

Kommuneplanforhold

Ligger i sin helhed inden for område med:

- Naturbeskyttelsesinteresser
- Økologiske forbindelser
- Bevaringsværdigt landskab
- Større sammenhængende landskab
- Nationale kystlandskaber
- Natura2000

Lokalplanforhold

Der er ingen lokalplaner inden for det område, som foreslås fredet.

Øvrige planforhold

Kærgård Klitplantage ligger indenfor kystnærhedszonen.

5. Forslag til fredningsbestemmelser

§ 1 Fredningens formål

Fredningen har til formål,

1. At bevare og forbedre klitplantagens helt enestående store naturværdier, med særligt fokus på bevarelse af levesteder for sårbare og truede arter, samt områdets variation af forskellige naturtyper,
2. At områdets store landskabelige kvaliteter bevares, beskyttes og forbedres,
3. At områdets rekreative kvaliteter sikres og udvikles,
4. At der sikres grundlag for naturpleje,
5. At medvirke til at sikre gunstig bevaringsstatus for de arter og naturtyper, som er på det til enhver tid gældende udpegningsgrundlag for Natura2000-område nr. 84, habitatområde H73 og Fuglebeskyttelsesområde F50 og F56,
6. At området til enhver tid kan anvendes af Forsvarsministeriet, så længe formålet med anvendelsen understøtter den militære og beredskabsmæssige brug af området.

§ 2 Fredningsområdet

Det fredede område omfatter ca. 1378 ha, som fremgår af fredningskortet (kortbilag 1).

§ 3 Bevaring af området

Stk. 1. Området skal bevares i sin nuværende tilstand, medmindre en tilstandsændring er påbudt eller tilladt i de følgende bestemmelser eller tillades ved dispensation fra fredningsnævnet, for eksempel i forbindelse med naturgenopretning eller rekreativ anvendelse.

§ 4 Arealernes drift og anvendelse

Stk. 1. Arealernes drift og anvendelse skal tilrettelægges således, at fredningens formål opfyldes.

Fredskovsareal:

Stk. 2. Eksisterende løvtræsarealer skal opretholdes.

Stk. 3. Fredningen er ikke til hinder for, at skov udlægges til urørt skov. Sker det, så er status som urørt skov de aktuelle steder varig, hvorefter der ikke igen kan være kommerciel skovdrift.

Løvklit:

Stk. 4. Arealer med løvklit/tilsandede ege (dels de hidtil fredede v. deklaration af 4/8/1955 og senere udvidelser) skal forvaltes i overensstemmelse med den oprindelige fredning, hvorefter:

- Alle nåletræer med undtagelse af enebær fjernes, både plantede og selvsåede.
- Bekæmpelse af ikke-hjemmehørende løvtræer og buske er tilladt.
- Hugst i den naturlige kratvækst af løvfældende træer er ikke tilladt.
- Afskrælning af lyng eller græstørv er ikke tilladt.

- Eventuel afgrænsning af arealet foretages af Naturstyrelsen uanset fremtidige ejerforhold i samarbejde med Forsvarsministeriet i forhold til den militære og beredskabsmæssige brug.
- Der må ikke køres med kampvogne og lignende inden for arealer med løvklit. Det eksisterende kampvognsspor kan dog fastholdes.

§3-beskyttede naturtyper:

Stk. 5. Der må kun foretages ændringer i tilstanden af naturtyper, som er beskyttet i medfør af naturbeskyttelseslovens § 3, når disse har et naturforbedrende sigte. Der må således ikke gødskes, tilskudsfodres, anvendes pesticider, omlægges eller jordbearbejdes, sås eller plantes, drænes, kalkes, udsættes eller fodres vildt.

Øvrige:

Stk. 6. Campingpladsen på matr.nr. 2y Børsmose By, Ål kan fastholdes og drives som campingplads som hidtil. Campingpladsen må ikke udvides.

Stk. 7. Arealer med signaturen "Bebyggelse med have/gårdsplads" på fredningskortet er undtaget fra bestemmelserne i §4.

Stk. 8. Igangværende oprensning af dele af plantagen efter Grindstedværkets deponering af giftigt affald i perioden 1956-1973 kan fortsætte uhindret.

Stk. 9. Filsø Booster Station (pipeline for råolie) på matr.nre. 1f og 1g Kærgård, Ål kan fortsætte som hidtil i nuværende omfang.

§ 5 Forsvarets brug af Kærgård Klitplantage

Stk. 1. Alle kørselsspor på de fredede arealer i Kærgård Klitplantage skal afmærkes med hvide pæle.

Stk. 2. Der må ikke køres i eller omkring vådområderne i klitplantagen. Vådområderne defineres af Naturstyrelsen.

Stk. 3. Kørsel i Kærgård Klitplantage skal ske i overensstemmelse med de retningslinjer, der fastsættes af Naturstyrelsen i samarbejde med Forsvarsministeriet.

Stk. 4. Gravning af kampvognsstillinger i Kærgård Klitplantage skal ske i overensstemmelse med de retningslinjer, der fastsættes af Naturstyrelsen i samarbejde med Forsvarsministeriet.

Stk. 5. Arealerne skal så vidt muligt være retableret senest 3 uger efter øvelsens afslutning af hensyn til den rekreative anvendelse af området.

Stk. 6. Der må ikke tilføres fremmede materialer som stabilt grus eller lignende uden for befæstede kørespor og befæstede veje.

Stk. 7. Hjul køretøjer og bælte køretøjer må ikke køre uden for eksisterende spor. Eventuel kørsel uden for eksisterende spor må ikke efterlade varige terrænændringer eller andre varige tilstandsændringer.

Stk. 8. Den militære og beredskabsmæssige brug af området skal mindst en gang årligt evalueres i et fællesskab mellem Naturstyrelsen og Forsvarsministeriet, hvor det aftales, hvordan eventuelle skader kan forebygges og udbedres.

Stk. 9. Den til enhver tid gældende aftale mellem Forsvarsministeriet og Miljøministeriet om den militære og beredskabsmæssige brug af Naturstyrelsens arealer i Oksbølområdet respekteres af fredningen, når henset til ovenstående § 5 stk. 1-8.

§ 6 Byggeri, veje og tekniske anlæg mv.

Stk. 1. Der må ikke opføres bebyggelse i området, herunder skure, boder, jagthytter og lignende. Dog er fredningen ikke til hinder for almene friluftsfaciliteter som fugletårne/-skjul, toiletter, borde/bænke og lignende efter fredningsnævnets godkendelse.

Stk. 2. Faste anlæg og konstruktioner, som f.eks. tårne, vindmøller, tankanlæg, transformerstationer, solcelleparker og master, må ikke etableres inden for fredningsområdet, og der må ikke føres luftledninger over arealerne. Etablering af anlæg, herunder blandt andet skydebaner, motorbaner, ridebaner, og landingsbaner for fly og helikoptere m.m. er ikke tilladt. Sportsanlæg som mountainbikeruter og lignende er ej heller tilladt.

Stk. 3. Der må ikke etableres veje i fredningsområdet. Undtaget herfra er kampvognskørespor som er tilladt efter aftale med Naturstyrelsen. Fredningen er i den forbindelse ikke til hinder for etableringen af færister, hvor kampvognskørespor forbindes til omverdenen.

Stk. 4. Fredningen er ikke til hinder for midlertidig anbringelse af skurvogne, der i kortere perioder er nødvendige for naturpleje.

Stk. 5. Fredningen er ikke til hinder for anbringelse af sædvanlige læskure for husdyr.

Stk. 6. Hegn skal være almindelige landbrugshegn (trådhegn) til husdyrbrug eller kulturhegn (nethegn) i forbindelse med introduktion af naturlige frøkilder til områder, hvor de ikke findes i dag. Andre hegn kræver fredningsnævnets dispensation.

Stk. 7. Der må opsættes informationstavler til formidling af fredningen på foranledning af plejemyndigheden og efter aftale med lodsejeren.

Stk. 8. Deponering må ikke finde sted inden for fredningsområdet.

§ 7 Terrænændringer mv.

Stk. 1. Der må ikke foretages terrænændringer. Der må ikke fyldes op, graves af eller planeres. Råstoffer må ikke udvindes.

Stk. 2. Der kan ske mindre terrænændringer som led i en naturgenopretning og naturpleje.

§ 8 Offentlighedens adgang

Stk. 1. Offentlighedens adgangs- og opholdsret i området følger af de almindelige bestemmelser i gældende love, jævnfør naturbeskyttelsesloven.

Stk. 2. På arealer, som på fredningstidspunktet er offentligt ejede, er der uanset fremtidigt ejerforhold fri fladefærdsel overalt til fods og på alle tider af døgnet i medfør af fredningen, og i øvrigt skal der fremover være adgang til disse arealer i overensstemmelse med reglerne for adgang til offentligt ejede arealer i naturbeskyttelsesloven og den hertil knyttede bekendtgørelse om offentlighedens adgang til at færdes og opholde sig i naturen.

Stk. 3. Eksisterende stier, som vist med særlig signatur på fredningskortet, må ikke nedlægges. Fredningsnævnet kan godkende, at stiers nuværende tracé kan ændres, hvis den samlede stiforbindelse gennem landskabet ikke afbrydes, og offentlighedens mulighed for at

opleve det fredede område ikke forringes. Hvor adgang til de på fredningskortet udpegede stier forhindres ved hegning af hensyn til græssende husdyr, skal stierne holdes åbne og tilgængelige for offentligheden med stenter, klaplåger, færiste eller lignende, eller ved at føre stien udenom eller imellem foldene.

Stk. 4. Plejemyndigheden kan af hensyn til bevarelsen af plante- og dyrelivet fastsætte regler for begrænsning af offentlighedens færdsel i området.

Stk. 5. Plejemyndigheden sikrer, at stier som fremgår af fredningskortet om nødvendigt holdes åbne ved slåning af sporet mindst én gang årligt. Plejemyndigheden sikrer, at de stier som fremgår af fredningskortet, er afmærkede i terrænet og dermed synlige for publikum.

Stk. 6. Nye stier kan anlægges efter aftale med lodsejeren og med Fredningsnævnets godkendelse.

Stk. 7. Uanset ovenstående bestemmelser kan der ske midlertidig aflukning for offentligheden af dele af plantagen i forbindelse med militære øvelser, og efter den til enhver tid gældende aftale mellem Miljøministeriet og Forsvarsministeriet.

§ 9 Jagt

Fredningen er ikke til hinder for, at Naturstyrelsen fortsat kan afholde 1-2 årlige dagjagter i Kærgård Klitplantage. Yderligere jagt er ikke tilladt, men Naturstyrelsen kan bruge jagt som forvaltningsværktøj til at opnå de mål, man har for bestanden af kronvildt.

§ 10 Retningslinjer for plejen

Stk. 1. Plejen af områdets beskyttede naturtyper tilrettelægges, så den fastholder eller forbedrer gode levedmuligheder for deres karakteristiske plante- og dyreliv.

Stk. 2. Plejemyndigheden har ret til at bekæmpe invasive arter. Hvis lodsejer ikke foretager bekæmpelse, har plejemyndigheden ret til at gennemføre denne.

Stk. 3. Fredningen er ikke til hinder for, at der kan ske naturgenopretning som for eksempel genskabelse af naturlig hydrologi ved sløjfning af grøfter, efter nærmere beskrivelse i en plejeplan.

§ 11 Plejemyndighed og plejeplaner

Stk. 1. Plejemyndigheden kan gennemføre pleje af de fredede arealer efter den til enhver tid gældende plejebekendtgørelse.

Stk. 2. Plejemyndigheden udarbejder en plejeplan over det fredede område senest 2 år efter fredningens gennemførelse med efterfølgende revision hvert 6. år.

§ 12 Dispensation

Fredningsnævnet kan meddele dispensation fra fredningsbestemmelserne, hvis det, som søges om, ikke vil stride mod fredningens formål, jævnfør Naturbeskyttelseslovens § 50, stk. 1.

§ 13 Ophævelse af eksisterende fredning

Eksisterende fredningsdeklaration for Løvklit tinglyst den 4/8/1955 ophæves med gennemførelsen af nærværende fredning.

Eksisterende tinglyste privatretlige deklaration af 6/3/1974 ophæves for så vidt angår det areal, som ligger inden for nærværende fredningsforslag.